

Vraagsteller	Anciaux / Laeremans	5-4679/5-4712
ONDERWERP	De haalbaarheid om alle straffen vanaf vier maanden uit te voeren	
DATUM		

Betere strafuitvoering was van bij mijn aantreden een van de drie prioriteiten, naast de justitiehervorming en de informatisering.

Daarvoor heb ik de afgelopen twee jaar gewerkt op 2 fronten:

1. Uitbreiden van de gevangenscapaciteit

- Via renovaties in bestaande gevangenissen (195 plaatsen) en de bouw van nieuwe gevangenissen (936 plaatsen)
- Hierdoor breidt de capaciteit in onze gevangenissen uit van
 - 9138 plaatsen in december 2012 (begin legislatuur)
 - naar 10.489 plaatsen (juli 2014)
- Daarnaast stellen we vast dat de aangroei van de gevangenispopulatie voor het eerst in zes jaar tijd stabiliseert. Voordien groeide de gevangenispopulatie elk jaar aan met gemiddeld 300 gedetineerden, met een piek van 600 extra gedetineerden in 2012.
- Het feit dat de aangroei van de gevangenispopulatie stabiliseert, en er meer capaciteit wordt gecreëerd, heeft als effect dat de overbevolking vorig jaar met 5% gedaald is
- Capaciteit wordt ook gecreëerd door meer illegale criminelen terug te sturen
 - 2012: 378
 - 2013: 625

2. Uitbreiden van de capaciteit in alternatieve straffen (ET, werkstraf, probatie)

- Procedures alternatieve straffen geoptimaliseerd, waardoor de historische wachtlijsten voor bijna 90% werden weggewerkt

Elektronisch Toezicht

- Daardoor worden meer straffen uitgevoerd via ET:
 - In 2012: 3561
 - In 2013: 5011
- Elke dag staan gemiddeld 1750 personen onder ET. In december 2012 was dit gemiddeld 800
- Enkelband wordt gemiddeld binnen de 6 weken nadat iemand zich aan de gevangenis heeft aangemeld geplaatst . Vroeger liep deze wachttijd op sommige plaatsen op tot 1 jaar.

Werkstraffen

- Wachttijd werd weggewerkt, waardoor rechters terug vaker werkstraf opleggen
- Vertrouwen van rechters in de werkstraf in 2013 met 16% gestegen tov 2011
- Nieuwe website www.werkstraf.be, die onlangs gelanceerd werd, moet zorg voor nog beter en breder aanbod

Probatie

- Wachttijd werd weggewerkt, waardoor rechters terug vaker probatie opleggen
- Vertrouwen van rechters in de werkstraf in 2013 met 21% gestegen tov 2012

Strafonderbreking

Natuurlijk staan er nog mensen op de wachtlijst strafonderbreking, in afwachting van het uitzitten van hun straf.

Deze wachtlijst bedraagt momenteel 2141 personen. Waarvan de helft al weet wanneer zijn of haar enkelband geplaatst zal worden.

De andere helft is een werkreserve. Een reserve die ervoor zorgt dat justitie-assistenten 's morgens hun werkdag niet moeten beginnen zonder dossiers op hun bureau, maar ook een werkreserve die logisch is omdat er elke dag vonnissen geveld worden, en parallel de stock uit het verleden moet worden weggewerkt.

Wat we wel zien is dat deze lijst met mensen in strafonderbreking, gedaald is van bijna 3000 personen in augustus 2012 (2990), naar 2141 personen vandaag.

En dat tegelijkertijd het aantal mensen onder elektronisch toezicht stelselmatig gestegen is. Waardoor we zien dat deze twee wachtlijsten voor het eerst in jaren naar elkaar toegroeien, en op een kleine marge van een 366 dossiers na, perfect op elkaar zijn afgestemd.

Van 3 jaar naar 6 maanden. Van 6 maanden naar 4 maanden.

Door deze ingrepen staan we waar we vandaag staan.

Een jaar geleden kondigden we aan, dat vanaf half april alle straffen vanaf 6 maanden effectief zouden worden uitgevoerd. Dat is het geval.

De capaciteit is er, het personeel is er, de straffen worden uitgevoerd.

Vanaf 1 februari kunnen we de volgende stap zetten. En voeren we alle straffen uit vanaf 4 maanden.

De uitvoering van straffen tussen vier en zes maanden moet los worden gezien van de maatregelen tegen de overbevolking. Ik wilde de uitvoering van straffen zoals probatie en werkstraffen opnieuw geloofwaardiger maken, om het gevoel van straffeloosheid tegen te gaan. Ik ben begonnen met het herzien van de regeling voor de straffen tussen zes maanden en drie jaar.

Het is nu tijd voor een uitbreiding naar de straffen tussen vier en zes maanden. De

meerderheid van deze straffen zal worden uitgevoerd via het dragen van een enkelband.

In 2013 werden 9000 straffen tussen 6 maanden en 3 jaar uitgevoerd: 5000 straffen werden uitgevoerd via ET, 4000 straffen via de gevangenis.

Omdat straffen onder de zes maanden niet meer werden uitgevoerd, zijn er geen statistieken van. Als deze straffen opnieuw worden uitgevoerd, zal er ook opnieuw cijfermateriaal over zijn.

Er zijn 2.300 beschikbare enkelbanden, en 2.100 boxen. Op 15 januari 2014 waren er 1.775 enkelbanden en/of boxen in gebruik. Gedeactiveerd materiaal wordt gecontroleerd door onderhoudsdienst Naos.

Ongeveer 10 procent van de enkelbanders wordt herroepen. Een jaar geleden was dat nog 14%.

Van 1 tot 15 januari waren er twintig herroepingen wegens disciplinaire informatie, twee wegens het niet naleven van de voorwaarden en één geval van vrijwillige terugkeer naar de gevangenis.

De circulaire over de verhouding tussen de strafmaat en de periode met enkelband is nog steeds van kracht: tussen vier en zeven maanden is het verschil één maand, van zeven tot acht maanden is het verschil twee maanden enzovoort.

De nieuwe effectief te ondergane strafgedeelten gelden enkel voor straffen vanaf 1 maart 2014.

Uit een doctoraatsstudie aan de UA blijkt dat het dragen van de enkelband als even zwaar wordt ervaren als een gevangenisstraf. Wij vinden dat een straf onder de zes

maanden moet worden uitgevoerd, als het aangewezen is in de gevangenis, maar dat hoeft niet noodzakelijk. Ik zet dus maximaal in op alternatieven straffen.